

BUDAPEST RENDŐRFŐKAPITÁNYA

Ügyszám: 01000-160/1450- 3 2022. rendb.

Tárgy: bejelentett gyűlés megtartásának megtiltása tárgyában hozott döntés

A Budapesti Rendőr-főkapitányság **Balogh Krisztián** által egy, 2022. november 17. napján 06:53 órakor ügyfélkapun bejelentett gyűlés vonatkozásában az alábbi

HATÁROZATOT

hozza.

A rendőrség gyülekezési hatósági jogkörében eljárva a gyűlés bejelentésben megjelölt helyszínen és időpontban történő megtartását megtiltja.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azt a közléstől számított 3 (három) napon belül a határozatot hozó rendőri szervnél benyújtott, de a Kúriának címzett keresettel közigazgatási pert indítva támadhatja meg. A perben a jogi képviselő kötelező.

INDOKOLÁS

I.

A történeti tényállás részletes ismertetése

Balogh Krisztián bejelentő 2022. november 17. napján 06:53 órakor ügyfélkapu rendszeren keresztül, írásban tett bejelentést egy, 2023. február 11. napján 15:00 órától 20:00 óráig a Budai vár, Bécsi kapu tetején megtartani szándékozott gyűlés vonatkozásában.

A bejelentő a gyűlés célját Budapest ostromának áldozatairól való megemlékezésben jelölte meg, a résztvevők számát 6 főben prognosztizálta 6 fő rendező megjelölésével.

A gyülekezési hatóság munkatársa a bejelentőt a Gytv. 11. §-ban meghatározottak szerint, rövid úton, személyes egyeztetésre idézte. A bejelentő személyes egyeztetésre 2022. november 18. napján 09:00 órakor a gyülekezési hatóság hivatalos helyiségében megjelent.

A bejelentő a személyes egyeztetés során akként nyilatkozott, hogy a gyűlésen színpadot nem kívánnak építeni, molinót nem helyeznek ki, a gyűlés helyszínére a résztvevők egyénileg fognak megérkezni, ahol a megemlékezés jegyeként mécseseket gyűjtanak és helyezik el a Bécsi kapu párkányán. A bejelentő előadta továbbá, hogy a gyűlést nem kívánja nyilvánosan meghirdetni, arról csak egy „zárt kör” fog tudni, ezért aposztrofálja a megjelentek számát legfeljebb 6 főben.

A személyes egyeztetés keretében a gyülekezési hatóság munkatársa az általános jogi tájékoztatási kötelezettsége körében felhívta a bejelentő figyelmét arra, hogy a gyülekezési hatóságnak a gyűlés tudomásulvételével kapcsolatban mérlegelnie kell az esetleges tiltó okok alkalmazásának kérdését is, így mérlegelendő körbe tartozik a Gytv. 14. §-ában meghatározott tiltó ok vizsgálata is. A bejelentő a tájékoztatást megértette, majd az érdemi egyeztetés véget ért.

II.

A vonatkozó jogszabályi környezet

A Gytv. 10. §-a értelmében: *[A közterületi gyűlés bejelentése]*

(1) Aki közterületen nyilvános gyűlést szervez, a gyűlést annak megtartását megelőzően legfeljebb három hónappal, és a felhívás előtt legalább 48 órával köteles bejelenteni az illetékes rendőrkapitányságnak - Budapesten a Budapesti Rendőr-főkapitányságnak - (a továbbiakban: gyülekezési hatóság).

(2) Egy gyűlést akkor is csak egyszer kell bejelenteni, ha azt többen szervezik. Ilyenkor a szervezők azt vagy közösen jelentik be, vagy a bejelentő a többi szervező képviselőjében, meghatalmazottként jár el.

(3) A gyűlést írásban vagy személyesen lehet bejelenteni. A személyesen előterjesztett bejelentést a gyülekezési hatóság jegyzőkönyvbe foglalja.

(4) A bejelentésben meg kell jelölni

a) a szervező, több szervező esetén a vezető nevét, lakcímét, szervező szervezet esetén a képviseletre jogosult lakcímét, valamint azt az elérhetőségét, amelyen a rendőrséggel kapcsolatot tart,

b) a gyűlés

ba) helyszínét (útvonalát),

bb) kezdésének és befejezésének időpontját,

bc) célját,

bd) rendezőinek létszámát,

be) résztvevőinek várható létszámát,

bf) azt, ha a résztvevők a gyűlés napirendjével, illetve céljával összefüggésben a 9. § (2) bekezdésében meghatározott módon kívánnak megjelenni;

c) azt, ha a szervező vagy a vezető indokoltnak tartja, hogy a rendőri szerv képviselője a gyűlés helyszínén jelen legyen.

(5) Ha a gyűlés vezetője csak később kerül kijelölésre, vagy a gyűlés szervezőjének személyében változás áll be, annak nevét és címét a szervező a gyülekezési hatóságnak késedelem nélkül bejelenti.

(6) Ha a bejelentési határidő megtartása veszélyeztetné a gyűlés célját, a gyűlést az arra okot adó eseményt követően haladéktalanul, a felhívás megküldésével kell bejelenteni a gyülekezési hatóságnál (sürgős gyűlés).

(7) Nem kell a gyűlést bejelenteni, ha a gyülekezés egy, azt közvetlenül megelőző indokból, tervezés és szervező nélkül alakul ki (spontán gyűlés).

(8) E törvény alkalmazása során közterület a közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván, és amelyet mindenki korlátozás nélkül igénybe vehet, ideértve a közterületnek közútként vagy térként szolgáló részét is.

A Gytv. 11. §-a szerint: *[A bejelentést követő egyeztetés]*

„(1) A bejelentés elintézésére a közigazgatási eljárások általános szabályait az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A bejelentés alapján - ha annak elbírálásához a szervező, a vezető vagy más személy meghallgatása szükséges - a gyülekezési hatóság a tárgyalás szabályai szerint egyeztetést tart, amelyre a szervezőt vagy vezetőt, az általa a bejelentésben megadott elérhetőségen, rövid úton idézi.

(3) Ha a gyülekezési hatóság az egyeztetés során észleli, hogy a gyűlés a bejelentett helyszínen és időpontban nem tartható meg, felhívja a szervező figyelmét arra, hogy más helyszíneken az megtartható.

(4) Ha a szervező, illetve képviselője az egyeztetésen nem jelent meg, továbbá ha az egyeztetés nem vezetett eredményre, a gyülekezési hatóság a gyűlés rendjének fenntartása, valamint a közrend biztosítása érdekében határozatot hoz.

(5) A határozatban rendelkezni kell különösen

a) a közbiztonság, a közrend, vagy mások jogainak és szabadságának védelme érdekében szükséges, a gyűlés megtartásához kapcsolódó biztonsági feltételekről,

b) a rendőrség és a gyűlés szervezője, illetve vezetője közötti kapcsolattartásról,

c) a rendezők számáról,

d) azoknak a technikai eszközöknek az alkalmazásáról, amelyek a résztvevők helyszíni tájékoztatását biztosítják, továbbá

e) - minősített adatot nem tartalmazó módon - a gyűlés biztonságos lebonyolítása érdekében szükséges biztonsági rendszabályokról.”

A Gytv. 13. §-a szerint: *[A gyűlés megtiltásának okai]*

(1) A gyülekezési hatóság a bejelentés beérkezésétől számított 48 órán belül a gyűlésnek a bejelentésben megjelölt helyszínen vagy időpontban való megtartását megtiltja, ha az egyeztetést követően rendelkezésre álló információk alapján megalapozottan feltehető, hogy a gyűlés a közbiztonságot vagy a közrendet közvetlenül, szükségtelen és aránytalan mértékben veszélyezteti, illetve mások jogainak és szabadságának szükségtelen mértékű és aránytalan sérelmével jár, és a közbiztonság, a közrend vagy mások jogainak és szabadságának védelme az (5) bekezdés szerinti enyhébb korlátozással nem biztosítható.

(2) A közbiztonságot veszélyezteti különösen, ha a felhívás vagy a gyűlés bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg.

(3) A közrendet veszélyezteti az is, ha a felhívás, illetve a gyűlés

a) a diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvező, Magyarországon tartózkodó személy vonatkozásában vállalt kötelezettség teljesítését akadályozza,

b) alkalmas arra, hogy a bíróságok működését megzavarja, vagy

c) a közlekedés rendjének sérelmével jár.

(4) Mások jogainak és szabadságának sérelme különösen, ha a felhívás, illetve a gyűlés - az alkalmazott technikai eszközök, időtartama miatt - alkalmas mások magán- és családi életének védelméhez való jogának, otthonának, emberi méltóságának, a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére, vagy szabad mozgáshoz, tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogának korlátozására.

(5) Ha a gyülekezési hatóság a gyűlés megtartását nem tiltja meg, de a közbiztonság, a közrend, vagy mások jogainak és szabadságának védelme miatt szükséges, a szervező számára határozatban előírja a gyűlés megtartásának feltételeit.

A Gytv. 14. §-a szerint: *[A nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek áldozatainak emlékének védelme]*

A gyülekezési hatóság a gyűlés megtartását akkor is megtiltja, ha

a) a gyülekezés helyszíne olyan országos jelentőségű történelmi emlékhely vagy időpontja olyan nap, ami a nemzetiszocialista vagy kommunista diktatúra uralma alatt elkövetett embertelen bűnök áldozataira emlékeztet, és

b) a bejelentéskor rendelkezésre álló körülmények alapján fennáll a közvetlen veszélye annak, hogy a gyűlés a nemzetiszocialista vagy kommunista diktatúra által elkövetett embertelen bűnök tényét tagadja, kétségbe vonja, jelentéktelen színben tünteti fel, vagy azokat igazolni törekszik, és ezáltal a gyűlés alkalmas a köznyugalom megzavarására.

III.

A történeti tényállás és a vonatkozó jogszabályi környezet összevetéséből levont következtetések

A bejelentést követően a gyülekezési hatóságnak eljárása során mérlegelnie kellett, hogy a tárgyi bejelentés megfélemlíthető-e a korábbi évek ún. „Kitörés napi” bejelentéseivel.

Ezért a bejelentő személyével, továbbá általánosságban a bejelentett gyűléssel kapcsolatban megkeresést bocsátott ki az arra illetékes társszerv irányába, amelyben a megjelöltek közbiztonsági kockázatának elemzését, és a gyűlésen részt nem vevők jogaira gyakorolt hatását kérte kifejtetni.

A gyülekezési hatóság megkeresésére a társszerv minősített adatot tartalmazó okiratban olyan tájékoztatást adott, amely azt támasztotta alá, hogy az adott gyűlés összefüggésbe hozható a „Kitörés napi” megemlékezéssel, valamint a bejelentő személyével kapcsolatban is bizonyos jellegű összefüggésekre mutatott rá.

A gyülekezési hatóság az előzőekben kifejtett megkeresésen túl, a Kúria Kgyk.VII.39.086/2022/8. számú, irányadónak tekintendő ítéletének tükrében megvizsgálta a jelen határozattal érintett bejelentést, valamint a személyes egyeztetésen elhangzottakat.

A megtartani szándékozott gyűléssel kapcsolatos történelmi kitekintés az alábbiak szerint összegezhető:

1945. február 11. napján a budapesti csatában a budai várnegyedben körülvárt német-magyar csapatok összehangolt nyugati irányú támadást intéztek az összefüggő német arcvonal elérésére.

Ez a nap tehát a kitörési kísérletre történő megemlékezés, köztudomásúan a magyarországi szélsőjobboldal egyik legnagyobb éves eseménye, az úgynevezett „Becsület Napja” vagy „Kitörés Napja”.

Az 1944. évben a német hadsereg egyértelműen elvesztette a második világháborút és folyamatos hátrálásra kényszerült. Az ardenneki offenzíva 1945. januárjában teljesen kifulladt, erre tekintettel a megmaradt csapatokat a keleti frontra, az akkor már megszállt, tehát nem önként csatlakozott Magyarország területén vonták össze és berendezkedtek Budapest védelmére. Adolf Hitler főként az SS elit alakulatait telepítette Magyarországra és hozzájuk csatlakoztak a nyilas csapatok, valamint a megmaradt magyar honvédség katonái, akik a náci rendszerrel szimpatizáltak és félték a szovjet hadifogságtól és a nyilasok megtorlásától. 1945. január hónapban Budapestet Hitler erőddé nyilvánította és megtiltotta a város feladását vagy az esetleges visszavonulást. Köztudomású tény, hogy a szovjetek az SS által korábban elkövetett kegyetlenkedései miatt válogatás nélkül lelőtték az SS katonáit, így nem maradt más választásuk az SS katonáknak, hogy az ostromgyűrűn keresztül kitörjenek a városból. A németek egyértelműen nem indítottak a nyugati fronton hadműveleteket, mivel a cél a szovjetek lassítása volt és erre tökéletesen ideális helyszín volt Budapest és később a Balatoni hadműveletek. Az SS katonái kizárólag a saját életüket mentve próbáltak kitörni a magyar lakosság és a hozzájuk csatlakozott töredéknyi magyar katonák segítségével, tekintve, hogy a budai hegységekben nem rendelkeztek helyismerettel.

A fentiek szerinti történelmi tények ismeretében megállapítható, hogy a gyűlés tervezett időpontja napra pontosan a „Kitörés napjának” 78. évfordulójára esik. Tényszerűen kijelenthető az is, hogy a helyszín, Budai vár Bécsi kapu is, mint a „Kitörés” kezdő helyszíne egyértelműen a hivatkozott történelmi eseményhez köthető.

Így formál logikailag nem vonható le más következtetés, csak az, hogy a Gytv. 14. § a) pontja, mint egy kettős konjunktív feltétel első kritériuma szükségszerűen teljesül, hiszen a hivatkozott jogszabályhely szerint a gyülekezési hatóság a gyűlés megtartását megtiltja, ha a gyülekezés helyszíne olyan országos jelentőségű történelmi emlékhely, vagy időpontja olyan nap, amely a nemzetiszocialista vagy kommunista diktatúra alatt elkövetett embertelen bűnök áldozataira emlékeztet. Jelen esetben mind a helyszín, mind az időpont egyértelműen egy ilyen ideológiával érintett megvilágításban értelmezendő.

A gyülekezési hatóságnak a tiltó határozat meghozatala során vizsgálnia kellett a Gytv. 14. § b) pontjában meghatározott, második konjunktív feltétel teljesülését is. A hivatkozott jogszabályhely alapján a gyülekezési hatóság a gyűlést megtiltja, ha teljesül a Gytv. 14. § a) pontja és a bejelentéskor rendelkezésre álló körülmények alapján fennáll a közvetlen veszélye annak, hogy a gyűlés a nemzetiszocialista vagy kommunista diktatúra által elkövetett embertelen bűnök tényét tagadja, kétségbe vonja, jelentéktelen színben tünteti fel, vagy azokat igazolni törekszik, és ezáltal a gyűlés alkalmas a köznyugalom megzavarására.

Tényszerűen megállapítható, hogy a bejelentő a Gytv. 11. §-ában meghatározott személyes egyeztetés során kifejezetten tagadta, hogy a gyűlés az ún. „Kitörés napi” gyűlés volna. Kiemelte, hogy a tervezett gyűlés egy mécsesekkel történő megemlékezés az elesett katonák, hősök emlékére.

A bejelentő ezen állítása a hivatkozott társszerv minősített okiratban megtalálható, ott részletesen kifejtett megállapításai cáfolják. A tárgyi minősített okirat teljes bizonyító erejű közokiratnak minősül, ellentétben a bejelentő jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatával.

Az ellentmondás feloldása során a gyülekezési hatóság a teljes bizonyító erejű közokiratban foglaltakat tekintette irányadónak. Így a bizonyítékok egyenként és összességében történő mérlegelése során a gyülekezési hatóság elsődlegesen a közokiratba foglalt bizonyítékot vette figyelembe.

Kiemelendő, hogy a „Kitörés napi” gyűléssel kapcsolatban jelen határozatban is hivatkozott, irányadónak tekintendő kúriai ítéletet nem csak a gyülekezési hatóság ismerhette meg, hanem ez, egy részleteibe menően mindenki számára megismerhető, a Kúria honlapján közzétett ítélet. Ebből adódóan az ítélet indokolásában kifejtettek jogértelmezése, és ezáltal a bejelentésekben megnyilvánuló változtatás lehetősége valamennyi, az e tárgykörben bejelenteni szándékozó természetes személy számára nyitott lehetőség.

Kijelenthető, hogy a jelen határozattal érintett gyűlés bejelentője élt ezen lehetőséggel, és törekedett arra, hogy egy olyan gyűlést jelentsen be, amely gyűléssel kapcsolatban a gyülekezési hatóság által analógnak vélt kúriai ítélet nem alkalmazható. A bejelentő úgy ítélte meg, hogy a gyűlés céljának bejelentés szerinti megfogalmazása, valamint a személyes egyeztetésen elhangzott, a „Kitörés napi” gyűléshez kapcsolódás következetes tagadása megfelelő keretet ad ahhoz, hogy a gyülekezési hatóság a bejelentett gyűlést tudomásul vegye.

Megítélésünk szerint ugyanakkor a gyülekezési hatóságnak nem csak joga, de kötelessége is a hatályos jogi környezetben felismerni az erre irányuló szándékot és következetesen érvényre juttatni a Gytv. 14. §-ában meghatározott tiltó okot, különösen a hivatkozott kúriai ítélet indokolásának 20-24. bekezdéseiben kifejtett érvek alapján. Így különösen, figyelembe véve azt a gondolatot, amelyet a hivatkozott ítélet indokolásának 22. bekezdésében részletezett az eljáró bíróság. Ez a mérlegelési szempont a következő: „a „Becsület Napja” nem csupán a Budapest ostroma és ennek részeként a kitörési kísérlet során életüket veszített, hazájukat védő katonák hősiességéről való megemlékezést, mint kegyeleti aktust jelenti – aminek jogszerűségét önmagában az alperes sem kérdőjelezte meg –, hanem az évek, évtizedek során ráépült, köré szerveződött ideológiai felhangokkal együtt egy olyan, a nemzetiszocialista diktatúra, illetve annak elfogadhatóvá tétele mellett kiálló megnyilvánulás is, amely ekként már ellentétes az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában foglaltakkal”.

Továbbá fontos kiemelni, hogy a hivatkozott ítélet indokolásának 23. bekezdése akként vélekedik, hogy: „a „Becsület Napja” rendezvény időpontjának (és utóbbi évekbeli helyszínének) a perbeli gyűléssel való azonossága miatt felmerül annak a közvetlen veszélye is, hogy a gyűléshez olyan személyek csatlakoznak, akiknek magatartása folytán a látszólag nem tiltott célú gyűlés tiltott célúvá válik.”

A gyülekezési hatóság álláspontja szerint a tárgyi bejelentés tudomásulvétellel kapcsolatos eljárása során, a gyülekezési hatóságnak fel kellett ismernie a hivatkozott kúriai ítélet indokolásának előzőekben részletesen kifejtett részeivel való analógiát. Ezen analógia alapján kijelenthető, hogy a gyűlés helyszíne és időpontja alapján, továbbá a társszerv minősített okiratban foglalt megállapításaival összhangban felmerül, hogy fennáll a közvetlen veszélye annak, hogy a gyűléshez olyan személyek csatlakoznak, akiknek magatartása folytán a látszólag nem tiltott célú gyűlés tiltott célúvá válik. Ezért a gyülekezési hatóság nem hozhatott más jogszerű döntést, mint a tárgyi tiltó határozat meghozatala.

IV.

Jogorvoslati joggal kapcsolatos megállapítások

A jogorvoslati jog gyakorlásának mikéntjéről maga a Gytv. továbbá annak felhívása - 11. § (1) bekezdés - alapján az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban Ákr.), valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban Kp.) rendelkezik.

A Gytv. 15. § (2) bekezdése értelmében a gyülekezési hatóság határozata ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat közlésétől számított három napon belül a szervező azt közigazgatási perben megtámadhatja. A kérelemhez csatolni kell a gyülekezési hatóság határozatát. A kérelmet a gyülekezési hatóság három napon belül továbbítja a bírósághoz.

Az Ákr. 114. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az ügyfél - az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével - a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.

A Kp. 12. § (2) bekezdés d) pontja alapján a felozlatás kivételével a gyülekezési joggal kapcsolatos eljárásban a Kúria jár el első és végső fokon.

A Kp. 27. § (1) bekezdése szerint a Kúria előtt a jogi képviselőt kötelező.

Tájékoztatjuk a tisztelt bejelentőt, hogy az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény 206. §- a, a gyülekezési joggal kapcsolatos bírósági eljárások vonatkozásában 2020. április 1-jei hatállyal módosította a Kp. 12. §- át, miszerint a törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a közigazgatási perek és egyéb közigazgatási bírósági eljárások, amelyek elbírálását a törvény nem utalja a Kúria hatáskörébe. Az előzőekben hivatkozott jogszabályhely alapján 2020. április 1-től felozlatás kivételével a gyülekezési joggal kapcsolatos eljárásokban első és végső fokon a Kúria jár el.

V.

Közzététel és kézbesítés

A rendőrség a Gytv. alapján gyülekezési hatósági jogkörében eljárva hozott valamennyi határozatát a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlésre irányuló bejelentés elintézésének és a gyűlés biztosításával kapcsolatos rendőrségi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 26/2018. (IX.27.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 8. § (1) bekezdése értelmében hivatalos honlapján - a www.police.hu oldalon - köteles közhírré tenni. A szervezővel a határozat közlése a Gytv. 15. § (1) bekezdése értelmében mindig írásban történik, azt az általa elérhetőségként megadott lakcímre vagy levelezési címre teljesíti a hatóság a határozat meghozatalát követően haladéktalanul.

A Gytv. 15. § (1) bekezdése értelmében a közhírré tétel a határozat szervezővel történő közlésével egyidejűleg történik, kétség esetén a közlés időpontjának a közhírré tétel időpontját kell tekinteni.

A bíróság elbírálási határideje a kereset beérkezésétől számított három nap, melyet a Gytv. 15. § (4) bekezdése ír elő. A bírósági döntés alapján hatályon kívül helyezett vagy megsemmisített hatósági határozatot a rendőrség hivatalos honlapjáról a vonatkozó BM rendelet értelmében soron kívül köteles eltávolítani, míg a hatósági határozatot megváltoztató bírósági döntést saját döntésével azonos módon köteles közhírré tenni.

Budapest, 2022. november 18. „ 11 „ óra „ 00 „ perc

Terdik Tamás
dr. Terdik Tamás r. vezérőrnagy
rendőrségi tanácsos
Budapest rendőrfőkapitánya